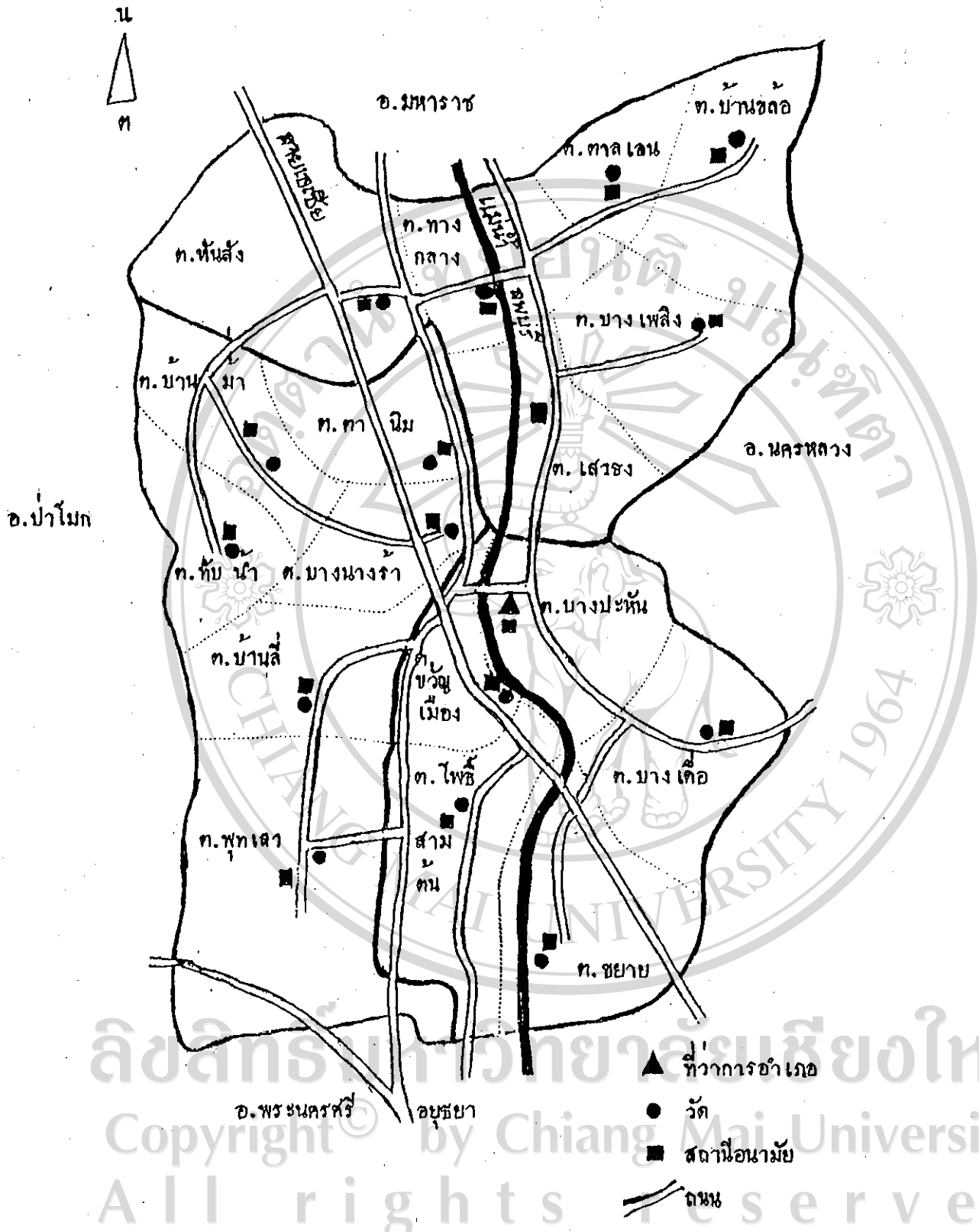

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับบริการด้านรักษาพยาบาลของสถานอนามัย ความคิดเห็นที่มีต่อสถานอนามัย ในด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและสภาพแวดล้อมของสถานอนามัย การใช้บริการด้านรักษาพยาบาลที่สถานอนามัยของประชาชน อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้กับการใช้บริการที่สถานอนามัย ระดับความคิดเห็นกับการใช้บริการที่สถานอนามัยและปัจจัยพื้นฐานกับการใช้บริการที่สถานอนามัย โดยจะนำเสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเรียงตามลำดับดังนี้

- 4.1 สภาพลักษณะทั่วไปของอำเภอบางปะหัน
- 4.2 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
- 4.3 ความรู้เกี่ยวกับบริการด้านรักษาพยาบาลของสถานอนามัย
- 4.4 ความคิดเห็นที่มีต่อสถานอนามัย ในด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและสภาพแวดล้อมของสถานอนามัย
- 4.5 การใช้บริการด้านรักษาพยาบาลที่สถานอนามัย ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2534 ถึงเมษายน 2535
- 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของสถานอนามัย กับการใช้บริการด้านรักษาพยาบาลที่สถานอนามัย
- 4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นที่มีต่อสถานอนามัย ในด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และสภาพแวดล้อมของสถานอนามัย กับการใช้บริการด้านรักษาพยาบาลที่สถานอนามัย
- 4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐาน กับการใช้บริการด้านรักษาพยาบาลที่สถานอนามัย

ภาพ 3 แผนที่สังเขปอำเภอบางปะหัน แสดงเครือข่ายการพัฒนาสถานีนอนามัย

4.1 สภาพทั่วไปของอำเภอบางปะหัน

อำเภอบางปะหัน เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ประมาณ 120.72 ตารางกิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13 กิโลเมตร มี 17 ตำบล 94 หมู่บ้าน 5,961 หลังคาเรือน ประชากร 27,340 คน (ประชากรสำรวจ ณ 1 ก.ค. 2534)

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอทวารวดี	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอนครหลวง	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอป่าโมก	จังหวัดอ่างทอง
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอพระนครศรีอยุธยา	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 80 ประกอบอาชีพทางการเกษตร อาชีพเสริม ได้แก่ ทำอัญมณี จักสาน ปลูกมันเทศ ช่วงหลังเก็บเกี่ยวการเพาะปลูกข้าว และมีบางส่วนประกอบอาชีพช่างไม้ ทำบ้านทรงไทย

สถานบริการสาธารณสุข

มีโรงพยาบาลสาขา	1 แห่ง
สถานีอนามัย	17 แห่ง
คลินิก	2 แห่ง
ร้านขายยา	2 แห่ง

การบริหารงานในข่ายการพัฒนาสถานีนอนามัยของสำนักงานสาธารณสุข อำเภอ
บางปะหัน แบ่งเป็น 4 โซน

โซนที่ 1 5 สถานีนอนามัย ในตำบลบางปะหัน ตำบลเสาชัง ตำบลบางเพลิง
ตำบลบางเตือ และตำบลขยาย

โซนที่ 2 4 สถานีนอนามัย ในตำบลบ้านชลือ ตำบลตาลเอน ตำบลทางกลาง และ
ตำบลหันสัง

โซนที่ 3 4 สถานีนอนามัย ในตำบลโพธิ์สามต้น ตำบลพุกเภา ตำบลบ้านลี และ
ตำบลขวัญเมือง

โซนที่ 4 4 สถานีนอนามัย ในตำบลทับน้ำ ตำบลบางนางร้า ตำบลบ้านม้า และ
ตำบลตานิม

คำขวัญประจำอำเภอบางปะหัน

"งอบสวยวิจิตร อัญมณทาน มันเทศหอมหวาน งามตระการบ้านทรงไทย เมืองชัย
พระเจ้าตาก"

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

4.2 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 3 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

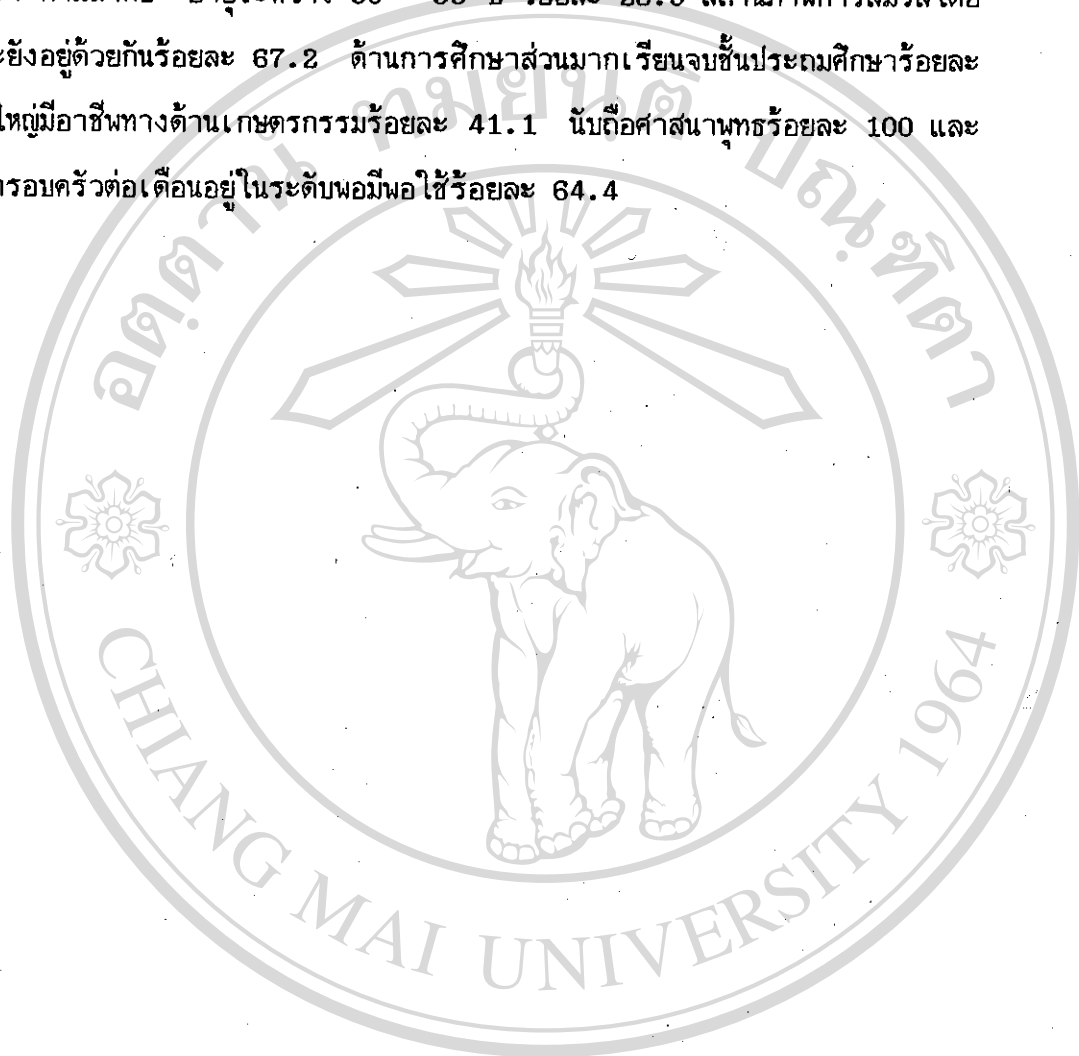
ลักษณะทั่วไป	จำนวน (180 คน)	ร้อยละ (100.0)
1. เพศ		
หญิง	98	54.4
ชาย	82	45.6
2. อายุ (ปี)		
< 29	3	1.7
30 - 39	18	10.0
40 - 49	29	16.1
50 - 59	51	28.3
60 - 69	48	26.7
> 70	31	17.2
3. สถานภาพการสมรส		
แต่งงานและยังอยู่ด้วยกัน	121	67.2
หม้าย หย่า	35	19.5
โสด	17	9.4
แต่งงานแต่แยกกันอยู่	7	3.9

ตาราง 3 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (180 คน)	ร้อยละ (100.0)
4. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	14	7.8
ประถมศึกษา	154	85.6
มัธยมศึกษาขึ้นไป	12	6.7
5. อาชีพหลัก		
เกษตรกรรวม	74	41.1
รับจ้างทั่วไป	36	20.0
จักสาน	27	15.0
ทำอิฐ	12	6.7
ค้าขาย	4	2.2
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	27	15.0
6. ศาสนา		
นับถือศาสนาพุทธ	180	100.0
7. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน		
ไม่พอใช้	48	26.7
พอมีพอใช้	116	64.4
มีเหลือเก็บ	16	8.9

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตามตาราง 3 พบว่าลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 180 คน เป็นหัวหน้าครอบครัวร้อยละ 100 โดยพบว่าเป็นชายและหญิงจำนวนใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 45.6 และร้อยละ 54.4 ตามลำดับ อายุระหว่าง 50 - 59 ปี ร้อยละ 28.3 สถานภาพการสมรสโดยแต่งงานและยังอยู่ด้วยกันร้อยละ 67.2 ด้านการศึกษาส่วนมากเรียนจบชั้นประถมศึกษาร้อยละ 85.6 ส่วนใหญ่มีอาชีพทางด้านเกษตรกรรมร้อยละ 41.1 นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 100 และรายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ในระดับพอมีพอใช้ร้อยละ 64.4

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.3 ความรู้เกี่ยวกับบริการด้านการรักษาพยาบาลของสถานีนอนามัย

ตาราง 4 ความรู้ของหัวหน้าครอบครัวเกี่ยวกับบริการด้านรักษาพยาบาลของสถานีนอนามัย

ชื่อโรคหรืออาการ	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. โรคไข้หวัด	180	100.0	0	0
2. เย็บแผลจากถูกของมีคมบาด แผล ไม่ลึก ไม่กว้าง	179	99.4	1	0.6
3. บาดแผลถลอกจากรถมอเตอร์ไซด์คว่ำ	179	99.4	1	0.6
4. โรคเอดส์	173	96.1	7	3.9
5. ผ่าฝีที่เป็นบริเวณขา	171	95.0	9	5.0
6. แผลพุพองที่บริเวณหลังเท้า	171	95.0	9	5.0
7. ท้องเดิน ท้องร่วง	168	93.3	12	6.7
8. โรคกระเพาะ	159	88.3	21	11.7
9. โรคเบาหวาน	157	87.2	23	12.8
10. วัณโรคปอด	155	56.1	25	13.9
11. หลอดลมอักเสบ	154	85.6	26	14.4
12. ไข้หวัดอักเสบ	152	84.4	28	15.6
13. ริดสีดวงทวาร	146	81.1	34	18.9
14. ตับอักเสบ	142	78.9	38	21.1

ตาราง 4 (ต่อ)

ชื่อโรคหรืออาการ	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
15. ใช้เลือดออกในระยะมีอาการซึม กิน ไม่ได้ อาเจียน และถ่ายเป็นเลือด	127	70.6	53	29.4
16. แผลน้ำร้อนลวก ลักษณะแผลกว้าง และลึกถึงชั้นกล้ามเนื้อ	105	58.3	75	41.7
17. โลหิตจางจากขาดธาตุเหล็ก	93	51.7	87	48.3
18. ปอดบวม ปอดอักเสบ	91	50.6	89	49.4
19. คออักเสบ และทอนซิลอักเสบ	91	50.6	89	49.4
20. ทอบทืด	63	35.0	117	65.0

ตามตาราง 4 พบว่าหัวหน้าครอบครัวมีความรู้ในเรื่องของโรค และอาการที่สภานานามัยรักษาได้และไม่ได้ดังนี้

โรคและอาการที่สภานามัยรักษาได้ ได้แก่ โรคไข้หวัดมีผู้ตอบถูกร้อยละ 100 เย็บแผลจากถูกของมีคมบาด แผลไม่ลึก ไม่กว้าง ตอบถูกร้อยละ 99.4 บาทแผลดลอกจากรถมอเตอร์ไซด์คิดว่า ตอบถูกร้อยละ 99.4 ผ่าฝีที่เป็นบริเวณขา ตอบถูกร้อยละ 95.0 และเป็นแผลพุพองที่บริเวณหลังเท้า ตอบถูกร้อยละ 95.0

ข้อที่ตอบผิดมากที่สุดคือ ทอบทืด ร้อยละ 65.0 คออักเสบและทอนซิลอักเสบ ร้อยละ 49.4 และ โลหิตจางจากขาดธาตุเหล็ก ร้อยละ 48.3

โรคและอาการที่สถานีอนามัยรักษาไม่ได้ ได้แก่ โรคเอดส์ มีผู้ตอบถูกร้อยละ 96.1 โรคเบาหวาน ตอบถูกร้อยละ 87.2 วัณโรคปอด ตอบถูกร้อยละ 86.1 ไข้ตั้งอักเสบ ตอบถูก ร้อยละ 84.4 ตับอักเสบ ตอบถูกร้อยละ 78.9 ใช้เลือดออกในระยะมีอาการซึม กินไม่ได้ อาเจียนและถ่ายเป็นเลือด ตอบถูกร้อยละ 70.6 อาการจากแผลน้ำร้อนลวก ลักษณะแผลกว้าง และลึกถึงชั้นกล้ามเนื้อ ตอบถูกร้อยละ 58.3 และปวดบวม ปวดอักเสบมีผู้ตอบถูกร้อยละ 50.6

ตาราง 5 ระดับความรู้ของหัวหน้าครอบครัว

	ระดับความรู้	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้มาก	(18-20 คะแนน หรือร้อยละ 90 ขึ้นไป)	55	30.6
ความรู้ปานกลาง	(16-17 คะแนน หรือร้อยละ 80 - 89)	69	38.3
รู้น้อย	(0- 15 คะแนน หรือต่ำกว่าร้อยละ 80)	56	31.1
	รวม	180	100.0

$$\bar{x} = 16.3$$

$$SD = 1.9$$

ตามตาราง 5 พบว่า ระดับความรู้ของหัวหน้าครอบครัวเกี่ยวกับบริการด้านรักษาพยาบาลของสถานีอนามัยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ได้คะแนนการตอบแบบทดสอบความรู้ในช่วง 16 - 17 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 38.3 และผู้ที่ได้คะแนนอยู่ในช่วง 18 - 20 คะแนน เป็นผู้ที่มีความรู้มาก มีจำนวนร้อยละ 30.6 เมื่อนำมาประมาณค่า (95% confidence interval) พบว่าหัวหน้าครอบครัวในอำเภอบางปะหันมีความรู้เกี่ยวกับบริการรักษาพยาบาลของสถานีอนามัยอยู่ในระดับปานกลางคือ อยู่ในช่วง 16.0 - 16.6 คะแนนหรือร้อยละ 80.0 ถึง 82.8

4.4 ความคิดเห็นที่มีต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และสภาพแวดล้อมของสถานีนอนามัย

ตาราง 6 ความคิดเห็นของหัวหน้าครอบครัว เกี่ยวกับการให้บริการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และสภาพแวดล้อมของสถานีนอนามัย

ความคิดเห็นที่มีต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	เห็นด้วย		เฉย ๆ		ไม่เห็นด้วย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. หมอนามัยสามารถรักษาโรคที่เป็นบ่อย ๆ ได้ดี	173	(96.1)	4	(2.2)	3	(1.7)
2. หมอนามัยให้คำแนะนำเรื่องการปฏิบัติตัวให้หายจากโรคที่เป็นหลังการตรวจรักษาอย่างสม่ำเสมอ	169	(93.9)	5	(2.8)	6	(3.3)
3. หมอนามัยมักจะพูดจาไม่สุภาพกับคนไข้	12	(6.7)	7	(3.9)	161	(89.4)
4. เมื่อไปที่สถานีนอนามัยมักจะพบหมอนามัยอยู่เสมอ	156	(86.7)	14	(7.8)	10	(5.6)
5. เมื่อมีเหตุฉุกเฉินเกี่ยวกับการเจ็บป่วยในตอนกลางคืนสามารถไปเรียกหมอที่สถานีนอนามัยให้รักษาได้	155	(86.1)	7	(3.9)	18	(10.0)
6. คนในหมู่บ้านของท่านส่วนใหญ่ไปรักษาที่สถานีนอนามัย	153	(85.0)	7	(3.9)	20	(11.1)

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็นที่มีต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
7. เมื่อได้รับข่าหมอนามัยไม่บอกวิธีการใช้ยา	21	(11.7)	8	(4.4)	151	(83.9)
8. ค่ายาที่สถานีอนามัยมีราคาแพงมาก	12	(6.7)	18	(10.0)	150	(83.3)
9. สถานีอนามัยมีเข็ม และกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง	142	(78.9)	34	(18.9)	4	(2.2)
10. หมอนามัยมักจะปล่อยให้คนใช้ต้องรอนาน ๆ เสมอ	22	(12.2)	27	(15.0)	131	(72.8)
11. สถานีอนามัยมีเครื่องมือที่ใช้สำหรับตรวจโรคครบทุกโรค	46	(25.6)	18	(10.0)	116	(64.4)
12. การตรวจโรคของหมอนามัยตรวจไม่ละเอียดเท่าที่ควร	114	(63.3)	14	(7.8)	52	(28.9)
13. เมื่อไปทำแผลที่สถานีอนามัยแผลมักจะหายช้า	34	(18.9)	39	(21.7)	107	(59.4)
14. สถานีอนามัยมียาที่ใช้รักษาโรคครบทุกโรค	63	(35.0)	20	(11.1)	97	(53.9)
15. อุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่สถานีอนามัยถูกจัดเก็บไว้อย่างมีระเบียบ	170	(94.4)	9	(5.0)	1	(0.6)

ตาราง 6 (ต่อ)

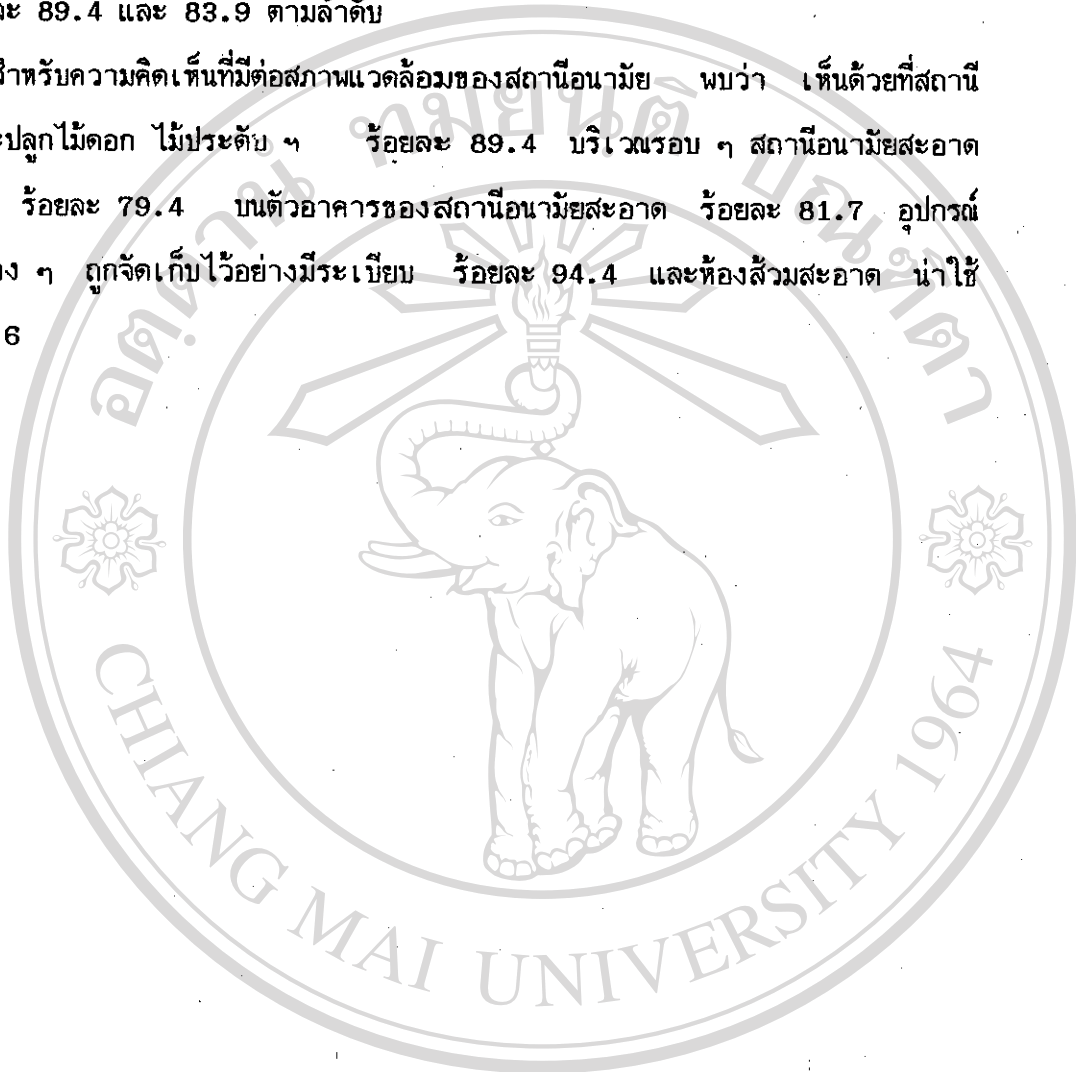
ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพแวดล้อม ของสถานีนอนามัย	เห็นด้วย		เฉย ๆ		ไม่เห็นด้วย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
16. สถานีนอนามัยมักจะปลูกไม้ดอกไม้ ไม้ประดับ เพื่อความสวยงามและ ร่มรื่นอยู่เสมอ	161	(89.4)	9	(5.0)	10	(5.6)
17. บนตัวอาคารของสถานีนอนามัยไม่ ค่อยสะอาดเท่าที่ควร มีฝุ่นเกาะ อยู่ทั่วไป	18	(10.0)	15	(8.3)	147	(81.7)
18. บริเวณรอบ ๆ สถานีนอนามัยขาด การดูแลเรื่องความสะอาด บ่อย ให้มีหญ้าขึ้นรก	22	(12.2)	15	(8.3)	143	(79.4)
19. ห้องส้วมของสถานีนอนามัยสกปรก ไม่เอาใจ	4	(2.2)	40	(22.2)	136	(75.6)
20. สถานีนอนามัยไม่จำเป็นต้องมีเตา เผาขยะ เพราะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ในการก่อสร้าง	4	(2.2)	40	(22.2)	136	(75.6)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตามตาราง 6 พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อสถานีนอนามัย ในด้านการให้บริการของ
เจ้าหน้าที่สาธารณสุขนั้น หัวหน้าครอบครัวเห็นด้วยกับการที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขสามารถรักษา
โรคที่เป็นบ่อย ๆ ได้ดี คิดเป็นร้อยละ 96.1 และเห็นด้วยกับการตรวจโรคของเจ้าหน้าที่

สาธารณสุข คือ ตรวจไม่ละเอียดเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 63.3 ไม่เห็นด้วยกับเจ้าหน้าที่
 สาธารณสุขที่มีจะพูดจาไม่สุภาพกับคนไข้ และเมื่อได้รับยาเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ไม่บอกวิธีใช้ยา
 คิดเป็นร้อยละ 89.4 และ 83.9 ตามลำดับ

สำหรับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพแวดล้อมของสถานอนามัย พบว่า เห็นด้วยที่สถานี
 อนามัยมักจะปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ ฯ ร้อยละ 89.4 บริเวณรอบ ๆ สถานอนามัยสะอาด
 ไม่มีเห็ดรา ร้อยละ 79.4 บนตัวอาคารของสถานอนามัยสะอาด ร้อยละ 81.7 อุปกรณ์
 เครื่องใช้ต่าง ๆ ถูกจัดเก็บไว้อย่างมีระเบียบ ร้อยละ 94.4 และห้องส้วมสะอาด น่าใช้
 ร้อยละ 75.6

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

ตาราง 7 ระดับความคิดเห็นของหัวหน้าครอบครัวที่มีต่อสถานอนามัยในด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และสภาพแวดล้อมของสถานอนามัย

	ระดับความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ดี	(54-60 คะแนน หรือร้อยละ 90 ขึ้นไป)	56	31.1
ปานกลาง	(45-53 คะแนน หรือร้อยละ 75 - 89)	72	40.0
ไม่ดี	(0-44 คะแนน หรือต่ำกว่าร้อยละ 75)	52	28.9
	รวม	180	100.0

ตามตาราง 7 พบว่าระดับความคิดเห็นของหัวหน้าครอบครัวที่มีต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และสภาพแวดล้อมของสถานอนามัยนั้น มีดังนี้ ความคิดเห็นที่ดี ปานกลาง และไม่ดีร้อยละ 31.1 40.0 และ 28.9 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

P
362.12
A111A

เลขหมู่	18503
เลขทะเบียน	

สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตาราง 8 ความคิดเห็นที่มีต่อสถานีนอนามัยเกี่ยวกับการให้บริการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและสภาพแวดล้อมของสถานีนอนามัย

ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD)
สถานีนอนามัย (คะแนนเต็ม 60)	53.1	4.5
- การให้บริการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข (คะแนนเต็ม 42)	36.5	3.5
- สภาพแวดล้อมของสถานีนอนามัย (คะแนนเต็ม 18)	16.6	1.8

ตามตาราง 8 พบว่าความคิดเห็นของหัวหน้าครอบครัวที่มีต่อสถานีนอนามัยเกี่ยวกับการให้บริการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและสภาพแวดล้อมของสถานีนอนามัย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางและดี คือ มีคะแนนเท่ากับ 53.1 ± 4.5 หรืออยู่ในช่วง 48.6 ถึง 57.6 คะแนน จากคะแนนเต็ม 60 หรือร้อยละ 81.0 ถึง 96.0

เมื่อแยกวิเคราะห์พบว่า หัวหน้าครอบครัวมีความคิดเห็นต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอยู่ในระดับปานกลางและดีคือ มีคะแนนเท่ากับ 36.5 ± 3.5 หรืออยู่ในช่วง 33.0 ถึง 40.0 จากคะแนนเต็ม 42 หรือร้อยละ 78.6 ถึง 95.2 และมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมของสถานีนอนามัยอยู่ในระดับดีคือ ได้คะแนนเท่ากับ 16.6 ± 1.8 หรืออยู่ในช่วง 14.8 ถึง 18.4 จากคะแนนเต็ม 18 หรือร้อยละ 92.5 ถึง 100

4.5 การใช้บริการด้านการรักษาพยาบาลที่สถานีอนามัย โดยใช้เป็นแห่งแรกเมื่อเกิดการเจ็บป่วยในรอบ 6 เดือน (พฤศจิกายน 2534 - เมษายน 2535)

จากการสำรวจข้อมูลพบว่า การเจ็บป่วยของหัวหน้าครอบครัวในรอบ 6 เดือน คือ ไม่ป่วย 55 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6 ป่วย 125 คน คิดเป็นร้อยละ 69.4

ตาราง 9 การเจ็บป่วยในเดือนพฤศจิกายน 2534 - เมษายน 2535 ของหัวหน้าครอบครัว

การป่วย	จำนวน	ร้อยละ
1 ครั้ง	97	77.6
2 ครั้ง	25	20.0
3 ครั้ง	3	2.4
รวม	125	100.0

$$\bar{x} = 1.2$$

$$SD = 0.98$$

ตามตาราง 9 พบว่าจำนวนครั้งของการป่วยในรอบ 6 เดือนทั้งสิ้น 156 ครั้ง ป่วย 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 77.6 ป่วย 2 ครั้ง และ 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.0 และ 2.4

ตามลำดับเฉลี่ยแล้วป่วย 1.2 ครั้ง/คน/6 เดือน หรือประมาณ 2.4 ครั้ง/คน/ปี หรือ 0.2 ครั้ง/คน/เดือน

เมื่อนำมาประมาณค่า (95% confidence interval) พบว่าหัวหน้าครอบครัวในอำเภอบางปะหัน มีการป่วยอยู่ในช่วง 1.0 - 1.3 ครั้ง/คน/6 เดือน

ตาราง 10 การเจ็บป่วยครั้งแรกด้วยโรคต่างๆ ของหัวหน้าครอบครัวในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา
(พฤศจิกายน 2534 - เมษายน 2535)

กลุ่มโรคที่พบ	จำนวน	ร้อยละ
โรคติดเชื้อ	26	20.8
โรกระบบทางเดินอาหาร	18	14.4
โรกระบบไหลเวียนโลหิต	11	8.8
โรคของกล้ามเนื้อและกระดูก	9	7.2
อุบัติเหตุ บาดเจ็บ	5	4.0
โรคตาและหู	5	4.0
ความผิดปกติทางจิต	4	3.2
โรกระบบทางเดินหายใจ	3	2.4
ความผิดปกติของต่อมไร้ท่อ	2	1.6
โรคของระบบขับถ่ายและอวัยวะสืบพันธุ์	2	1.6
โรคเลือด	2	1.6
เนื้องอกชนิดธรรมดา	2	1.6
โรคจากการตั้งครุ้มและการคลอด	1	0.8
โรคของระบบประสาท	1	0.8
โรคผิวหนัง	1	0.8
ไม่สามารถระบุโรคได้	33	26.4
รวม	125	100.0

ตามตาราง 10 พบว่าหัวหน้าครอบครัวที่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อ ได้แก่ ใช้หวัด คออักเสบ และทอนซิลอักเสบ คิดเป็นร้อยละ 20.8 รองลงมาคือ โรคระบบทางเดินอาหาร ได้แก่ ร้อยละ 14.4 ปวดท้อง ท้องเสีย และโรคกระเพาะ คิดเป็นร้อยละ 14.4 ระบบไหลเวียนโลหิตร้อยละ ได้แก่ ความดันโลหิตสูง ความดันโลหิตต่ำ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 8.8 และกลุ่มโรคที่ไม่สามารถระบุได้ ได้แก่ อาการอ่อนเพลีย เบื่ออาหาร ไม่มีแรง เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 26.4

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

ตาราง 11 สถานบริการที่หัวหน้าครอบครัวเลือกใช้เมื่อเกิดการเจ็บป่วยครั้งแรกในช่วงเดือน พฤศจิกายน 2534 ถึงเมษายน 2535

สถานบริการ	จำนวน	ร้อยละ
สถานเอนามัย	75	60.0
ซื้อยากินเอง	16	12.8
โรงพยาบาลจังหวัด	15	12.0
คลินิกเอกชน	13	10.4
โรงพยาบาลชุมชน	8	6.4
กองทุนยา	1	0.8
รวม	125	100.0

ตามตาราง 11 พบว่าเมื่อมีการเจ็บป่วยครั้งแรกในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา หัวหน้าครอบครัวได้ใช้บริการที่สถานเอนามัยสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาซื้อยากินเองร้อยละ 12.8 โรงพยาบาลจังหวัด คลินิกเอกชน โรงพยาบาลชุมชน กองทุนยา คิดเป็นร้อยละ 12.0 10.4 6.4 และ 0.8 ตามลำดับ

ตาราง 12 การใช้บริการที่สถานีนามัยเมื่อเจ็บป่วยครั้งแรก ในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา
(พฤศจิกายน 2534 - เมษายน 2535)

การใช้บริการที่สถานีนามัย	จำนวน	ร้อยละ
ใช้	75	60.0
ไม่ใช้	50	40.0
รวม	125	100.0

ตามตาราง 12 พบว่าการใช้บริการด้านการรักษาพยาบาลที่สถานีนามัยในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา มีหัวหน้าครอบครัวใช้บริการที่สถานีนามัยคิดเป็นร้อยละ 60.0 เมื่อนำมาประมาณค่า (95% confidence interval) พบว่าหัวหน้าครอบครัวในอำเภอบางปะหันที่เจ็บป่วยไปใช้บริการที่สถานีนามัยอยู่ในช่วงร้อยละ 53.0 - 67.0

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 13 เหตุผลในการเลือกใช้สถานบริการเมื่อเจ็บป่วยครั้งแรก ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2534 - เมษายน 2535

สถานที่รักษา	เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานีอนามัย	ใกล้ สะดวก	25	33.4
	ใกล้ สะดวก บริการดี	22	29.4
	ใกล้ สะดวก อากาศป่วยไม่รุนแรง	6	8.0
	ใกล้ สะดวก บริการดี ขั้นตอนการรักษาไม่ยุ่งยาก	5	6.7
	ใกล้ สะดวก ขั้นตอนการรักษาไม่ยุ่งยาก	4	5.2
	ใกล้ สะดวก บริการดี อากาศป่วยไม่รุนแรง	3	4.0
	อากาศป่วยไม่รุนแรง	2	2.7
	ใกล้ สะดวก อากาศป่วยไม่รุนแรง ค่ายาไม่แพง	2	2.7
	ใกล้ สะดวก บริการดี ค่ายาไม่แพง	2	2.7
	อื่น ๆ *	4	5.2
	รวม	75	100.0
2. โรงพยาบาลชุมชน ตรวจละเอียด	อากาศป่วยรุนแรง	2	25.0
	อื่น ๆ	4	50.0
	รวม	8	100.0
3. โรงพยาบาลจังหวัด ตรวจละเอียด	ต้องการพบแพทย์	3	20.0
	ต้องการพบแพทย์ บริการดี	3	20.0
	อื่น ๆ *	5	33.3
	รวม	15	100.0

ตาราง 13 (ต่อ)

สถานที่รักษา	เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
4. คลินิกเอกชน	ขั้นตอนการรักษาไม่ยุ่งยาก	4	40.0
	ขั้นตอนการรักษาไม่ยุ่งยาก ตรวจละเอียด	2	20.0
	อื่น ๆ*	4	40.0
	รวม	10	100.0
5. กองทุนยา	อาการป่วยไม่รุนแรง	1	100.0
	รวม	1	100.0
6. ซอยยากินเอง	อาการป่วยไม่รุนแรง	10	62.6
	ขั้นตอนการรักษาไม่ยุ่งยาก บริการดี	3	18.8
	อื่น ๆ*	3	18.8
	รวม	16	100.0

ตามตาราง 13 พบว่าเหตุผลสำคัญที่สุดที่หัวหน้าครอบครัวใช้บริการที่สถานีนอนำยคือ
ใกล้บ้าน และสะดวก คิดเป็นร้อยละ 33.4 รองลงมาคือ ใกล้บ้าน สะดวก และบริการดี
ร้อยละ 29.4 (* รายละเอียดอื่น ๆ ดูที่ภาคผนวก ง)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของสถานเอนามัย กับการใช้บริการ
ด้านรักษาพยาบาลที่สถานเอนามัยของหัวหน้าครอบครัว

ตาราง 14 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล กับการใช้บริการด้าน
รักษาพยาบาลที่สถานเอนามัย

ระดับความรู้	ไปใช้บริการที่สอ.		ไม่ไปใช้บริการที่สอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้ดี	29	67.4	14	32.6	43	100.0
ความรู้ปานกลาง	27	56.3	21	43.7	48	100.0
ความรู้น้อย	19	55.9	15	44.1	34	100.0
รวม	75	60.0	50	40.0	125	100.0

Chi-square = 1.51369

df = 2

p-value = .4691

ตามตาราง 14 พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล
ของสถานเอนามัยกับการใช้บริการด้านรักษาพยาบาลที่สถานเอนามัย

4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นที่มีต่อสถานเอนามัย ในด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่
สาธารณสุข และสภาพแวดล้อมของสถานเอนามัย กับการใช้บริการด้านรักษาพยาบาลที่
สถานเอนามัย

ตาราง 15 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นที่มีต่อสถานเอนามัย กับการใช้บริการด้านรักษา
พยาบาลที่สถานเอนามัย

ความคิดเห็น	ไปใช้บริการที่สอ.		ไม่ไปใช้บริการที่สอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ดี	33	80.5	8	19.5	41	100.0
ปานกลาง	34	69.4	15	30.6	49	100.0
ไม่ดี	8	22.9	27	77.1	35	100.0
รวม	75	60.0	50	40.0	125	100.0

Chi-square = 29.08910

df = 2

p - value = .0000

ตามตาราง 15 พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างความคิดเห็นที่มี
ต่อสถานเอนามัย กับการใช้บริการด้านรักษาพยาบาลที่สถานเอนามัย ($P < 0.05$)

All rights reserved

4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ กับการใช้บริการด้านรักษาพยาบาลที่สถานีนอนามัย

ตาราง 16 ความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ กับการใช้บริการด้านรักษาพยาบาลที่สถานีนอนามัย

เพศ	ไปใช้บริการที่สอ.		ไม่ไปใช้บริการที่สอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	33	66.0	17	34.0	50	100.0
หญิง	42	56.0	33	44.0	75	100.0
รวม	75	60.0	50	40.0	125	100.0

Chi-square = .86806   df = 1   p-value = .3515

ตามตาราง 16 พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับการใช้บริการด้านรักษาพยาบาลที่สถานีนอนามัย

ตาราง 17 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับการใช้บริการด้านรักษาพยาบาลที่สถานีนามัย

อายุ	ไปใช้บริการที่สอ.		ไม่ไปใช้บริการที่สอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
< 30 - 39	6	75.0	2	25.0	8	100.0
40 - 49	17	73.9	6	26.1	23	100.0
50 - 59	14	40.0	21	60.0	35	100.0
60 - 69	24	66.7	12	33.3	36	100.0
> 70	14	60.9	19	39.1	23	100.0
รวม	75	60.0	50	40.0	125	100.0

Chi-square = 9.11232

df = 4

p-value = .0584

ตามตาราง 17 พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับการใช้บริการด้านรักษาพยาบาลที่สถานีนามัย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 18 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรส กับการใช้บริการด้านรักษาพยาบาลที่
สถานเอนามัย

สถานภาพการสมรส	ไปใช้บริการที่สอ.		ไม่ไปใช้บริการที่สอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	8	50.0	8	50.0	16	100.0
คู่	46	62.0	28	37.8	34	100.0
หม้าย หย่า แยก	21	60.0	14	40.0	35	100.0
รวม	75	60.0	50	40.0	125	100.0

Chi-square = .81081   df = 2   p-value = .6667

ตามตาราง 18 พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรส กับการใช้
บริการด้านรักษาพยาบาลที่สถานเอนามัย

ตาราง 19 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับการใช้บริการด้านรักษาพยาบาลที่
สถานอนามัย

ระดับการศึกษา	ไปใช้บริการที่สอ.		ไม่ไปใช้บริการที่สอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษาขึ้นไป	68	60.2	45	39.8	113	100.0
ไม่ได้เรียน	7	58.3	5	41.7	12	100.0
รวม	75	60.0	50	40.0	125	100.0

Fisher's Exact Test p-value = 1.00

ตามตาราง 19 พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับการใช้บริการ
ด้านรักษาพยาบาลที่สถานอนามัย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 20 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพ กับการใช้บริการด้านรักษาพยาบาลที่สถานเอนามัย

อาชีพ	ไปใช้บริการที่สอ.		ไม่ไปใช้บริการที่สอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพที่ใช้แรงงานหนัก*	47	57.3	35	42.7	82	100.0
อาชีพที่ใช้แรงงานเบา**	28	65.1	15	34.9	43	100.0
รวม	75	60.0	50	40.0	125	100.0

Chi-square = .71330

df = 1

p-value = .6929

ตามตาราง 20 พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพ กับการใช้บริการด้านรักษาพยาบาลที่สถานเอนามัย

* อาชีพที่ใช้แรงงานหนัก ได้แก่ เกษตรกรรม ทำอัฐ รับจ้างทั่วไป

** อาชีพที่ใช้แรงงานเบา ได้แก่ จักสาน แม่บ้าน ช่างการบ้านาญ คนชรา

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 21 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ กับการใช้บริการด้านรักษาพยาบาลที่สถานีอนามัย

รายได้	ไปใช้บริการที่สอ.		ไม่ไปใช้บริการที่สอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พอมีพอใช้	49	62.0	30	38.0	79	100.0
มีเหลือเก็บ	4	44.4	5	55.6	9	100.0
ไม่พอใช้	22	59.5	15	40.5	37	100.0
รวม	75	60.0	50	40.0	125	100.0

Chi-square = 1.04693

df = 2

p-value = .5925

ตามตาราง 21 พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ กับการใช้บริการด้านรักษาพยาบาลที่สถานีอนามัย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved